

Romeo Castano proti Belgii, rozsudek ze dne 9. 10. 2019 - K výkonu evropského zatýkacího rozkazu se zřetelem na respektování závazků členského státu Evropské unie vyplývajících z Úmluvy

Stěžovatel: Romeo Castano

Žalovaný stát: Belgie

Číslo stížnosti: 8351/17

Datum: 09.10.2019

Článek Úmluvy: čl. 1

čl. 2

čl. 3

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: evropský zatýkací rozkaz, povinnost spolupráce, právo na život, účinné vyšetřování, zákaz mučení a jiného nelidského či ponižujícího zacházení

Český právní řád: čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod

§ 190, § 202 a násl. zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních

§ 2 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád

Významnost: 1

VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č. 1/2020

Romeo Castano proti Belgii, rozsudek ze dne 9. 10. 2019

K výkonu evropského zatýkacího rozkazu se zřetelem na respektování závazků členského státu Evropské unie vyplývajících z Úmluvy

Autorský komentář:

Rozhodnutí ESLP dále prohlubuje předchozí jeho judikaturu zabývající se výkonem evropského zatýkacího rozkazu vydaného v souladu s právem Evropské unie na jedné straně a zárukami a ochranou lidských práv poskytovanými Úmluvou na straně druhé. Již v rozsudku Pirozzi proti Belgii (rozsudek č. 21055/11 ze dne 17.4.2018), uveřejněný v sešitu č. 4/2018 Výběru důležitých rozhodnutí ESLP pro justiční praxi z pohledu Nejvyššího soudu, ESLP zdůraznil, že při provádění evropského zatýkacího rozkazu (dále jen „EZR“) ze strany členských států EU vykonávající stát (jeho justiční orgány) též nesmí rezignovat na ochranu práv zaručených Úmluvou, konkrétně na právo na

spravedlivý proces a zákonnost zatčení.

ESLP v souvislosti s výkonem evropského zatýkacího rozkazu členským státem EU připomenul, že presumpce ochrany lidských práv, která tvoří základ systému vzájemné důvěry mezi členskými státy EU, jehož součástí je též evropský zatýkací rozkaz, nepředstavuje „nevyvratitelnou domněnku“, a proto mechanismus vzájemného uznávání při výkonu EZR by neměl být používán automaticky a mechanicky na újmu základních práv zaručených Úmluvou. Princip vzájemné důvěry uplatňovaný v rámci právního systému Evropské unie nemůže nahradit povinnost smluvních stran Úmluvy ujistit se, že předání osoby nepovede k porušení jejích základních práv ve vyžadujícím státě.

Z judikatury ESLP vyplývá, že zákaz mučení obsažený v čl. 3 („Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.“) je absolutním a je-li zde konkrétní nebezpečí, že vyžádané osobě hrozí takové zacházení, je dán legitimní důvod pro odmítnutí výkonu EZR. Justiční orgány státu vykonávajícího EZR si však musí opatřit dostatečný a aktuální skutkový podklad, že ve vztahu k dotčené osobě existuje skutečné nebezpečí, že bude vystavena nelidskému či ponižujícímu zacházení, a svůj závěr náležitě odůvodnit. Jestliže vyžadující stát poskytl ujištění, že dotčená osoba nebude vystavena takovému zacházení, musí vykonávající orgán s ohledem na vzájemnou důvěru mezi justičními orgány v členských státech spoléhat na tato ujištění, nejsou-li zde konkrétní důkazy svědčící o opaku.

V posuzované věci byl vydán EZR za účelem předání osoby podezřelé z vraždy, spáchané ve vyžadujícím státě na otci stěžovatelů. I když ve věci samé se ve vykonávajícím státě žádné řízení nekonalo (a nekoná), nezbavuje jej to procesní odpovědnosti z pohledu čl. 2 Úmluvy („1. Právo každého na život je chráněno zákonem.“). ESLP v této souvislosti poprvé vyslovil, že odmítnutím výkonu EZR, aniž justiční orgány státu jej vykonávajícího pro takový postup měly dostatečné skutkové podklady, a tedy legitimní důvod pro jeho odmítnutí, tyto nesplnily povinnost spolupráce ve smyslu procesní složky čl. 2 Úmluvy.

Vnitrostátní úprava - zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních (§ 202 a násl.) - obsahuje postupy orgánů činných v trestním řízení při předávání osob do jiného členského státu EU vycházející z Rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13.6.2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi jednotlivými členskými státy. Také stanoví důvody, kdy Česká republika vyžadujícímu státu (členskému státu Evropské unie), který vydal EZR, nevyhoví a vyžádanou osobu mu nepředá.

Ve vztahu k předloženému případu jde o ustanovení § 205 odst. 2 písm. l) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních (dále jen „z. m. j. s.“), kdy předání by bylo v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, popřípadě o ustanovení § 205 odst. 2 písm. m) z. m. j. s., je-li důvodná obava, že by osoba, o jejíž předání jde, byla ve vyžadujícím státu vystavena pronásledování z důvodu svého původu, rasy, náboženství, pohlaví, příslušnosti k určité národnosti nebo jiné skupině, státního občanství nebo pro své politické názory nebo že by se zhoršilo její postavení v trestním řízení nebo při výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody anebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody.

Výjimečné odmítnutí předání osoby na základě EZR s poukazem na výše citovaná ustanovení z. m. j. s. však musí být vždy dostatečně skutkově podloženo, musí se opírat o konkrétní, aktuální a průkazná zjištění vztahující se jak k okolnostem případu, tak k předávané osobě.

SKUTKOVÝ STAV

1. Pozadí případu

Stěžovatelé jsou španělští státní příslušníci – děti podplukovníka R. R., který zemřel na následky útoku spáchaného dne 19.3.1981 v Bilbao komandem, které o sobě tvrdilo, že patří k teroristické organizaci ETA. Údajná členka tohoto komanda N. J. E. – španělské národnosti baskického původu – byla podezřelá ze zastřelení otce stěžovatelů z blízké vzdálenosti. Jedno z dětí R. R. se připojilo k trestnímu řízení s občanskoprávním nárokem. V květnu 2007 byli všichni členové komanda uznáni vinnými španělskými soudy, vyjma N. J. E., která údajně uprchla do Mexika po událostech v roce 1981 a později se přestěhovala do Belgie.

1. Právní otázky
2. První postup předávání
3. Španělský vyšetřující soudce vydal dva evropské zatýkácí rozkazy vůči N. J. E. (9.7.2004 a 1.12.2005) za účelem zahájení trestního řízení pro pokus o vraždu a terorismus spáchaný v Bilbao dne 14.6.1981 a účast na zločinném spolčení, terorismu, úmyslném zabití, způsobení těžké tělesné újmy a vraždy v Bilbao dne 19.3.1981.
4. Rozhodnutím vyšetřujícího soudce Soudu prvního stupně v Gentu ze dne 9.10.2013 byla N. J. E. vzata do vazby.
5. Usnesením senátu téhož soudu byly evropské zatýkácí rozkazy prohlášeny za vykonatelné.
6. N. J. E. se proti tomuto usnesení odvolala s tím, že výkon zatýkácích rozkazů by měl být odmítnut, neboť vyšetřování trestných činů je podle belgického práva promlčeno a skutky podléhají extrateritoriální jurisdikci belgických soudů.
7. Dne 31.10.2013 s odkazem na čl. 6 a 7 úvodní části trestního řádu příslušný senát odvolacího soudu v Gentu uzavřel, že N. J. E. nespadá pod pravomoc belgických trestních soudů, neboť nemá trvalé bydliště v Belgii. Příslušný senát dále uvedl, že N. J. E. nebyla stíhána v Belgii pro žádný ze skutků, který by spadal pod čl. 6 úvodní části trestního řádu. Nakonec uzavřel, že zde nebyla „stížnost poškozeného zahraničního příslušníka či jeho rodiny“ či „oficiální oznámení adresované belgickým orgánům ze strany orgánů země, v níž byl skutek spáchán“ ve smyslu čl. 7 odst. 2 úvodní části trestního řádu.
8. Nicméně příslušný senát odvolacího senátu odmítl výkon evropských zatýkácích rozkazů na základě oddílu 4 bod 5 zákona o evropském zatýkáčím rozkazu. Uvedl, že trestné činy je třeba vnímat v širším kontextu španělské moderní politické historie a osobní situace N. J. E., která byla aktivní v „Baskickém ozbrojeném hnutí odporu“ jako dvacetiletá a nyní je 55letou zaměstnanou ženou žijící obyčejný život v Gentu. Nadto zejména s odkazem na zprávu Evropského výboru pro zabránění mučení (CPT) týkající se pravidelné návštěvy Španělska v období od 31. 5. do 13.6.2011, příslušný senát odvolacího senátu uvedl, že zde byly podstatné důvody k obavě, že by výkon evropského zatýkáčím rozkazu porušil základní práva N. J. E. ve smyslu čl. 6 Smlouvy o Evropské unii. Zejména uvedl, že:

„Osoby obviněné z trestných činů s údajným teroristickým motivem jsou drženy ve Španělsku v jiném vazebním režimu, v nedůstojných podmínkách, jež mohou být doprovázeny mučením a s velmi omezeným kontaktem s vnějším světem (rodinou, právníkem a podporou), jak vyplývá z důkazů... Vyšetřující soudce a úřad státního zastupitelství se mylili při prohlášení, podle něhož existuje presumpce dodržování základních lidských práv ve Španělsku, a to i vůči bývalým členům Baskického hnutí odporu, jakým zřejmě byla [N. J. E.]“

13. Konečně příslušný senát nařídil propuštění N. J. E.
14. Úřad belgického federálního státního zastupitelství se odvolal proti uvedenému rozhodnutí s tím, že s ohledem na princip vzájemné důvěry mezi členskými státy EU musí být každé rozhodnutí o odmítnutí extradice pro porušení základních lidských práv dotčené osoby podloženo konkrétními důkazy, které prokazují existenci jasné hrozby týkající se práv takové osoby a jsou schopny vyvrátit presumpci dodržování základních lidských práv.
15. V rozsudku ze dne 19.11.2013 Nejvyšší soud zamítl odvolání úřadu belgického federálního

státního zastupitelství. V souladu s principy použitelnými na tento případ uvedl, že: „Podle oddílu 4 bod 5 Zákona ze dne 19.12.2003 musí být výkon evropského zatýkacího rozkazu odmítnut, jsou-li dány vážné důvody k obavě, že by tímto výkonem došlo k porušení základních práv dotčené osoby zakotvených v čl. 6 Smlouvy o EU, jakož i práv zaručených [Úmluvou], které vyplývají z ústavních tradic.“

Vzhledem k okolnostem projednávaného případu Nejvyšší soud dále uvedl, že: „Rozsudek shledává, že zde existují důvody k obavě, že by výkon evropských zatýkacích rozkazů porušil základní práva N. J. E., neboť osoby obviněné z trestných činů s údajným teroristickým motivem jsou drženy ve Španělsku v jiném vazebním režimu, v nedůstojných podmínkách, jež mohou být doprovázeny mučením a s velmi omezeným kontaktem s vnějším světem (rodinou, právníkem a asistencí). Odkazuje přitom na zprávu Evropského výboru Rady Evropy pro zabránění mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení a trestání z roku 2011. Rozsudek tak poskytuje právní odůvodnění odmítnutí vydání, neboť zde existují podstatné důvody k obavě, že by výkon evropských zatýkacích rozkazů porušil základní lidská práva dotčené osoby ve smyslu čl. 6 Smlouvy o Evropské unii. Odvolání proto bylo zamítnuto.“

16. V dopise ze dne 27.11.2014 v odpovědi jednomu ze stěžovatelů ohledně odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného proti N. J. E. předseda Nejvyššího soudu upřesnil, že odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu nutně neznamená, že dotčená osoba unikne trestu.
17. Druhý postup předávání
18. Dne 8.5.2015 byl vydán nový evropský zatýkací rozkaz proti N. J. E. vyšetřujícím soudcem Audiencia Nacional týkající se činů spáchaných v Bilbao dne 19.3.1981, klasifikovaných jako „teroristická vražda“ podle španělského práva. Pokud jde o hrozbu mučení ve Španělsku zmiňovanou příslušným trestním senátem, vyšetřující soudce upřesnil, že informace CPT byly rozporovány španělskou vládou v březnu 2002 a že během svých následných pravidelných návštěv v letech 2012 a 2014 je již CPT nijak nezmiňovala. K vazbě bez možnosti styku s okolím soudce uvedl, že podléhá přísné kontrole. Může být uvalena jen ve výjimečných případech týkajících se vyšetřování ozbrojených gangů či teroristů; všem osobám vzatým do této vazby je garantována soudní lékařská prohlídka a národní mechanismus prevence mučení zahrnuje případné neohlášené návštěvy ombudsmana; dotčená osoba má nárok na pomoc právníka během řízení před policií a soudem; vazba vždy podléhá soudnímu přezkumu a dotčená osoba má právo se odvolat na základě habeas corpus; společné prostory jsou monitorovány CCTV a rozhovory jsou nahrávány; omezení styku s rodinou a přáteli jsou limitována na pět dní a podléhají přezkumu soudce. Nadto trestný čin mučení podle španělského trestního zákoníku zahrnuje jakékoli fyzické nebo psychické týrání, přičemž obvinění z mučení jsou zkoumána nezávislým soudem. Konečně vyšetřující soudce uzavřel, že Španělsko provedlo evropskou směrnicí posilující existující ochranná opatření v trestních záležitostech.
19. Po vydání tohoto zatýkacího rozkazu byla N. J. E. znovu zatčena belgickou policií dne 20.6.2016, tentýž den však byla propuštěna.
20. V usnesení ze dne 29.6.2016 odmítlo příslušné oddělení gentského soudu prvního stupně výkon nového zatýkacího rozkazu.
21. Dne 14.6.2016 k odvolání federálního úřadu státního zastupitelství potvrdil příslušný senát odvolacího soudu v Gentu usnesení s tím, že nový zatýkací rozkaz neobsahuje žádné informace, které by vedly k odlišnému závěru než k tomu, obsaženému v rozhodnutí ze dne 31.10.2013. Své odůvodnění založil mj. na dokumentech předložených N. J. E., zejména na závěry Výboru OSN pro lidská práva k šesté pravidelné zprávě o Španělsku (přijaté na zasedání v období od 29. 6. do 24.7.2015), které „znovu“ doporučovaly španělským úřadům ukončení vazby bez možnosti styku s okolím a všem obviněným zaručit právo svobodně si vybrat obhájce, se

kterým by se mohli radit s naprostou důvěrností a který by mohl být přítomen výsledkům.

22. Dne 15.7.2016 se federální úřad státního zastupitelství odvolal, máje zejména za to, že došlo k porušení oddílu 4 bodu 5 zákona o evropském zatýkacím rozkazu, neboť odkaz na zprávu Výboru pro lidská práva nedostačoval k vyvrácení presumpce dodržování lidských práv.
23. V rozsudku ze dne 27.7.2016 Nejvyšší soud odmítl dovolání, uzavíraje, že se dovolací důvody zakládaly na nedůsledném čtení dotčeného rozsudku.
24. RELEVANTNÍ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO A PRAXE
25. Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV
26. Pro účely projednávaného případu odkazuje Soud na svůj rozsudek ve věci Pirozzi proti Belgii (č. 21055/11, body 24-29, 17.4.2018), v němž vyložil relevantní ustanovení Rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV ze dne 13.6.2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy spolu se shrnutím judikatury Soudního dvora EU (SDEU) v této oblasti.
27. Je třeba rovněž zmínit rozsudek SDEU v případě Generalstaatsanwaltschaft (podmínky vazby v Maďarsku, C-220/18 PPU, rozsudek ze dne 25.7.2018). Tento rozsudek dále rozšířil metodologii stanovenou v rozsudku Aranyosi a Căldăraru (spojené věci C-404/15 a C-659/15, 5.4.2016) a určil rozsah posouzení, který náleží vykonávajícímu státu, má-li důkazy o systematických či všeobecných nedostacích týkajících se podmínek ve vězení vystavujícího státu. SDEU zejména řekl, že je zaprvé od vykonávajícího justičního orgánu vyžadováno jen posouzení aktuálních a konkrétních podmínek vězení dotčené osoby, které jsou relevantní při posouzení toho, zda existuje skutečné nebezpečí, že bude vystavena nelidskému či ponižujícímu zacházení. Zadruhé, pokud vystavující orgán poskytl ujištění, že dotčená osoba nebude vystavena takovému zacházení, musí vykonávající orgán s ohledem na vzájemnou důvěru mezi justičními orgány v členských státech spoléhat na tato ujištění, nejsou-li zde konkrétní důkazy o tom, že podmínky vězení porušují čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie.
28. Zákon o evropském zatýkacím rozkazu ze dne 19.12.2003
29. V Belgii bylo výše uvedené rámcové rozhodnutí provedeno přijetím zákona o evropském zatýkacím rozkazu ze dne 19.12.2003, podle jehož ustanovení může být výkon evropského zatýkacího rozkazu odmítnut mimo jiné v případech, kdy jsou dány podstatné důvody k obavě, že výkonem evropského zatýkacího rozkazu dojde k porušení základních lidských práv dotčené osoby chráněné čl. 6 Smlouvy o EU.
30. EXTRATERITORIÁLNÍ JURISDIKCE BELGICKÝCH SOUDŮ V TRESTNÍCH VĚCECH
31. Článek 4 belgického trestního zákoníku stanoví:

„Trestné činy spáchané mimo území Království Belgie belgickým nebo cizím státním příslušníkem budou posuzovány v Belgii pouze v případech uvedených v zákoně.“

27. Relevantní ustanovení týkající se extrateritoriální jurisdikce belgických soudů v trestních věcech jsou obsaženy v úvodní části Trestního řádu:

Článek 6

„Trestní řízení může být v Belgii zahájeno proti Belgičanovi či jiné osobě, jejíž hlavní bydliště se nachází v Království Belgie, která spáchá:

- 1b) teroristický trestný čin podle oddílu I b části II Trestního zákoníku“

Článek 7

„1. Trestní řízení může být zahájeno proti Belgičanovi či jiné osobě, jejíž hlavní bydliště se nachází v Království Belgie, která mimo území země spáchá čin klasifikovaný jako trestný podle belgického

práva, pokud je tento čin trestný podle právní úpravy země, v níž byl spáchán.

2. Pokud byl trestný čin spáchán proti cizímu státnímu příslušníkovi, může být řízení zahájeno jen na žádost státního zástupce. Musí mu také předcházet stížnost poškozeného cizího státního příslušníka či jeho rodiny, nebo oficiální zpráva orgánu země, kde byl trestný čin spáchán, adresována belgickému orgánu.“

III. RELEVANTNÍ MEZINÁRODNÍ NÁSTROJE

28. Výbor OSN pro lidská práva ve svých závěrečných zjištěních přijatých na 3192. setkání konaném dne 20.7.2015 k šesté pravidelné zprávě o Španělsku k tématu vazby bez možnosti styku s okolím uvedl:

„17. Výbor opakuje své obavy z praxe soudně povolené vazby bez možnosti styku s okolím. Výbor zaznamenává iniciativu k reformě trestního řádu a informaci poskytnutou dotčeným státem o snížení použití vazby bez možnosti styku s okolím, avšak lituje, že reforma neruší vazbu bez možnosti styku s okolím či nezaručuje všechna práva zakotvená v čl. 14 Dohody včetně práva na právní pomoc (čl. 7, 9, 10 a 14).

Výbor opakuje své předchozí doporučení (CCPR/C/ESP/CO/5, odst. 14) a opětovně doporučuje dotčenému státu, aby přijal nezbytná legislativní opatření, která by ukončila vazbu bez možnosti styku s okolím a zaručila práva všem zadrženým na lékařskou péči a na svobodnou volbu obhájce, se kterým by se mohli radit s naprostou důvěrností a který by mohl být přítomen výslechům.“

PRÁVO

1. TVRZENÉ PORUŠENÍ ČLÁNKU 2 ÚMLUVY
2. Stěžovatelé tvrdí, že belgické orgány porušily čl. 2 Úmluvy, neboť rozhodnutí nevykonat evropský zatýkácí rozkaz zabránilo trestnímu stíhání osoby podezřelé z vraždy jejich otce ze strany španělských orgánů. Stěžovatelé rovněž poukazují na problematiku přístupu k soudu ve smyslu čl. 6 Úmluvy.
3. Soud upozorňuje, že může o právní kvalifikaci popsání skutku v stížnosti rozhodnout za použití odlišných článků či ustanovení, než na které odkazuje stěžovatel (viz Radomilja a další proti Chorvatsku [GC], č. 37685/10 a 22768/12, bod 126, 20.3.2018).
4. V projednávaném případě měl Soud vzhledem k obsahu stížnosti za to, že je vhodné ji přezkoumat toliko z pohledu čl. 2 Úmluvy. Relevantní část článku stanoví, že:
5. „Právo každého na život je chráněno zákonem. ...“
6. Přijatelnost
7. Zda stěžovatelé podléhají jurisdikci belgických soudů
8. Článek 1 Úmluvy uvádí:

„Vysoké smluvní strany přiznávají každému, kdo podléhá jejich jurisdikci, práva a svobody uvedené v Hlavě I této Úmluvy.“

(a) Tvrzení stran

33. Vláda má za to, že projednávaný případ nepodléhá jurisdikci belgického státu ve smyslu čl. 1 Úmluvy. Stěžovatelé se nacházeli ve Španělsku a řízení týkající se vraždy jejich otce bylo vedeno a mělo v něm být pokračováno před španělskými soudy. Nadto k vraždě došlo ve Španělsku bez jakéhokoli vztahu k Belgii. Odmítnutí belgických úřadů vykonat evropský zatýkácí rozkaz bylo navíc založeno na úvaze týkající se zacházení vězňů ve Španělsku. Ačkoli byla pravda, že N. J. E. nyní prima facie podléhala jurisdikci belgických soudů, nelze z toho vyvozovat, že to samé se vztahovalo na oběti, které nemají žádnou vazbu k této zemi. I když

vláda uznává, že postup výkonu evropského zatýkacího rozkazu neumožňoval stěžovatelům intervenovat a že napadená rozhodnutí měla (nepřímý) dopad na jejich zájmy, je třeba nicméně zdůraznit, že stěžovatelé nikdy nebyli účastníky řízení v Belgii.

34. Vláda uvádí, že stěžovatelé podléhají zásadně španělské jurisdikci a měli tak podat svou stížnost proti Španělsku. Bylo primárně odpovědností Španělska, aby vedlo vyšetřování vraždy jejich otce v roce 1981 a stíhalo podezřelé osoby a N. J. E. v souladu s čl. 2 Úmluvy. Projednávaný případ je třeba odlišit od případů, v nichž Soud uznal, že stát, kde podezřelá osoba uprchla, má pravomoc ve smyslu čl. 1 Úmluvy. Zaprvé Belgie nikdy nezahájila vyšetřování vraždy otce stěžovatelů. Zadruhé nelze argumentovat, že by měla Belgie jakoukoli povinnost podle čl. 2 opatřit si důkazy. Zatřetí vláda zdůrazňuje, že Belgie spolupracovala se Španělskem a pouze v průběhu této spolupráce se belgické soudy zejména s odkazem na čl. 3 Úmluvy rozhodly nepředat N. J. E. Z tohoto pohledu je zjevné, že újma tvrzená stěžovateli nepramení z počínání belgických orgánů, ale ze situace ve španělských věznicích v době rozhodnutí o odmítnutí.
35. Stěžovatelé uvádí, že ačkoli z pohledu trestního práva je stíhání trestného činu v projednávaném případě věci španělských soudních orgánů, nebylo možné toto stíhání úspěšně dokončit, neboť podezřelá osoba unikla jurisdikci španělských soudů. Dle nich nebylo na belgických orgánech, aby činily vyšetřovací opatření, neboť v té fázi již byly dokončeny ve Španělsku; jejich úkolem bylo umožnit, aby byla N. J. E. stíhána ve Španělsku prostřednictvím výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného v roce 2015.

(b) Posouzení Soudu

36. Soud opakuje, že „jurisdikce“ ve smyslu čl. 1 Úmluvy je hraničním kritériem a nezbytnou podmínku pro smluvní stát, aby mohl být uznán odpovědným za činy či opomenutí mu přisuzované, které vedou k tvrzení o porušení práv a svobod upravených v Úmluvě (viz *Güzelyurtlu a další proti Kypru a Turecku* [GC], č. 36925/07, bod 178, 29.1.2019).
37. Soud dále poznamenává, že v kontextu procesní části čl. 2 týkající se úmrtí, k němuž došlo v jurisdikci odlišné od státu, vůči němuž je shledávána procesní odpovědnost, Velký senát nedávno upřesnil, že i přesto, že nebylo v dotčeném státě zahájeno žádné vyšetřování či jiné řízení v souvislosti s úmrtím, k němuž došlo mimo jeho jurisdikci, může být shledána jurisdikční vazba a jeho procesní odpovědnost podle čl. 2. Ačkoli procesní odpovědnost podle čl. 2 bude zásadně vznikat smluvnímu státu, v jehož jurisdikci se mrtvý v době smrti nacházel, „speciální prvky“ daného případu mohou odůvodnit odklon od tohoto přístupu (ibid., bod 190, odkazující na *Rantsev proti Kypru a Rusku*, č. 25965/04, body 243-44, ECHR 2010, výňatky).
38. V projednávané věci se stížnost týkající se čl. 2 Úmluvy vůči Belgii týká tvrzeného selhání belgických orgánů spolupracovat se španělskými orgány přijetím nezbytných kroků k tomu, aby bylo možné podezřelého vraha otce stěžovatelů, který uprchl do Belgie, postavit před soud ve Španělsku.
39. Na rozdíl od případů *Güzelyurtlu a další* a *Rantsev* citovaným výše, se stížnost ve vztahu k čl. 2 nezakládá na tvrzení, že belgické orgány nesplnily svou procesní povinnost samy vraždu vyšetřit.
40. Soud však výše uvedené nevidí jako důvod pro odlišení projednávané věci za účelem určení, zda je zde jurisdikční vazba s Belgií, a považuje za vhodné aplikovat principy vysvětlené v tomto směru v případě *Güzelyurtlu a další*.
41. Za použití *mutatis mutandis* judikatury citované výše (viz bod 37) Soud uvádí, že N. J. E., osoba podezřelá ze zabití, uprchla do Belgie, kde zůstává dodnes. V kontextu vzájemného závazku, který si daly dva státy v oblasti spolupráce v trestních věcech, v tomto případě podle schématu evropského zatýkacího rozkazu, byly belgické orgány následně informovány o úmyslu španělských orgánů zahájit trestní řízení proti N. J. E. a byly požádány o její zatčení a předání.
42. Tyto speciální prvky případu stačí Soudu k závěru, že zde existuje jurisdikční vazba mezi

stěžovateli a Belgií pro účely čl. 1 Úmluvy s ohledem na stížnost stěžovatelů týkající se procesní části čl. 2 Úmluvy (viz, mutatis mutandis, Güzelyurtlu a další, výše citovaný, body 194-96).

43. Soud proto uzavírá, že námitka vlády o neslučitelnosti *ratione loci* by měla být zamítnuta. Při posouzení stížnost ve věci samé je třeba určit působnost a rozsah procesní povinnosti Belgie spolupracovat vzhledem k okolnostem projednávaného případu.
44. Soud poznamenává, že stížnost není zjevně nepřijatelná ve smyslu čl. 35 odst. 3 Úmluvy ani není nepřijatelná z jiného důvodu. Proto ji prohlašuje za přijatelnou.
45. Věc samá
46. Tvrzení stran

(a) Stěžovatelé

45. Stěžovatelé tvrdí, že odmítnutí belgického státu vykonat evropské zatýkací rozkazy vydané španělskými orgány vůči osobě podezřelé z vraždy jejich otce bylo nespravedlivé a zjevně nepřiměřené a porušilo tak procesní část čl. 2 Úmluvy. Tím, že své rozhodnutí založil na svévolném posouzení jedné z výjimek výkonu evropského zatýkacího rozkazu, učinil nemožným, aby byla osoba podezřelá z vraždy jejich otce souzena.
46. Podle stěžovatelů, i kdyby belgické soudy zjistily nebezpečí, že mohou být porušena základní práva N. J. E., neměly odmítnout její předání jen na takovém základě. Belgické soudy měly povinnost přesně vymezit tvrzené nebezpečí v individuálním případě přezkumem specifického a praktického dopadu, který mělo mít na N. J. E. její předání. Za tím účelem si měly vyžádat více informací od španělských orgánů týkajících se podmínek zadržení, kterým by byla N. J. E. vystavena. To by umožnilo Španělsku, jakožto státu vystavujícímu evropský zatýkací rozkaz, poskytnout ujištění, že N. J. E. nebude vystavena nelidskému či ponižujícímu zacházení.
47. Na rozdíl od případu M. S. S. proti Belgii a Řecku ([GC], č. 30696/09, ECHR 2011), nebyly mezinárodní zprávy v projednávané věci dostatečné k vyvrácení presumpce dodržování lidských práv. Nedostatky, na které bylo upozorněno, se vztahovaly pouze k podmínkám vazby bez možnosti styku s okolím, která se netýkala případu předání vyžádané osoby pro účely trestního stíhání jako v projednávané věci.
48. Nakonec, odkazující na zprávu Státního sekretariátu pro bezpečnost španělského Ministerstva vnitra, stěžovatelé tvrdí, že mezi lety 2011 a 2017 byl evropský zatýkací rozkaz vydán španělskými justičními orgány vůči 70 osobám spojeným s teroristickou organizací ETA, byly vykonány a země vykonávající rozkazy (včetně Francie, Spojeného království a Itálie) neidentifikovaly žádné nebezpečí porušení základní práv osob, které měly být předány. Nadto ze zprávy vyplývá, že sama Belgie vykonala 4 evropské zatýkací rozkazy vydané Audiencia Nacional vůči osobám podezřelých ze členství v ETA (v letech 2005, 2010 a 2011).

(b) Belgická vláda

49. Belgická vláda upozorňuje na to, že povinnosti vyplývající z procesní části čl. 2 tíží zaprvé a především španělský stát. Ačkoli je pravdou, že v situaci, kdy je zapojeno několik států, již Soud judikoval, že další státy mohou mít také povinnost ve smyslu čl. 2 Úmluvy, měl by Soud v projednávané věci uzavřít, že Belgie splnila svou povinnost spolupráce. Belgické justiční orgány zadržely N. J. E. Pouze poté, během řízení před vyšetřujícími soudy, se ukázalo, že N. J. E. nemůže být s ohledem na reálné nebezpečí, že bude vystavena špatnému zacházení ve španělském vězení, předána. Proto, i když si belgické orgány přály spolupracovat se Španělskem, její povinnosti zakotvené v čl. 3 Úmluvy zabránily, aby tato spolupráce vyústila v předání N. J. E.
50. Vláda dále zdůrazňuje, že belgické soudy založily svá rozhodnutí na zprávách CPT a Výboru OSN pro lidská práva. V důsledku toho nelze říct, že by braly svá rozhodnutí na lehkou váhu, svévolným způsobem nebo bez spolehlivých podpůrných informací.

51. Nakonec vláda namítá, že presumpce ochrany lidských práv, která tvoří základ systému vzájemné důvěry mezi členskými státy EU, jehož součástí je evropský zatýkácí rozkaz, není „nevyvratitelná domněnka“. S odkazem na body odůvodnění 12 a 13 rámcového rozhodnutí o evropském zatýkáčím rozkazu a oddílu 4 bod 5 belgického zákona o evropském zatýkáčím rozkazu uvádí, že princip vzájemné důvěry nemůže nahradit povinnost smluvních stran Úmluvy ujistit se, že předání osoby nepovede k porušení jejích základních práv v dožadujícím státě.
52. Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě nikdo nezpochyboval baskický původ N. J. E. a podezření z její účasti na aktivitách ETA, vláda uvádí, že dvě kritéria stanovená Soudem ohledně čl. 3 Úmluvy – konkrétně dostupnost spolehlivých mezinárodních zpráv ukazujících na existenci uvedeného nebezpečí a schopnost dotčené osoby prokázat, že patří ke skupině, na kterou se vztahují opatření údajně rozporná s tímto ustanovením – byla v projednávané věci naplněna.
53. Vláda uzavírá, že z pohledu informací dostupných belgickým soudům v době rozhodování a s ohledem na povinnosti vyplývající z čl. 3 Úmluvy tyto soudy jednaly v plném souladu s povinnostmi Belgie plynoucí z Úmluvy a nelze jim tak vytýkat porušení čl. 2 Úmluvy.

(c) Tvrzení intervenujících třetích stran

54. Španělská vláda tvrdí, že odmítnutí belgických orgánů vykonat evropský zatýkácí rozkaz bylo založeno spíše na obecné a mylné úvaze než aktuálních okolnostech týkajících se vyžádané osoby. S odkazem na zprávu o španělské legislativě ohledně policejní vazby bez možnosti styku s okolím, na niž poukazoval evropský zatýkácí rozkaz, zejména uvádí, že dotčená legislativa není použitelná v případě N. J. E., neboť dotčený právní režim se používá pouze prvních pět dní po počátečním zadržení podezřelého teroristy za účelem předejití ztráty důkazů nebo zhoršení újmy způsobené obětí a za účelem předejití dalších útoků. Spoléhajíc na judikaturu Soudu španělská vláda uzavírá, že zde nebylo reálné nebo důvodné nebezpečí, že by N. J. E. čelila porušení čl. 3, kdyby byla stíhána před španělskými soudy.
55. Posouzení soudu
56. Soud poukazuje na to, že stížnost stěžovatelů podle čl. 2 Úmluvy pramení z odmítnutí belgických soudů vykonat evropské zatýkácí rozkazy vydané španělskými orgány vůči N. J. E. Stěžují si, že odmítnutí belgických orgánů vykonat evropské zatýkácí rozkazy je připravilo o možnost využít jejich práva na účinné vyšetřování ve Španělsku. Jak již Soud zdůraznil, není proto povolán k určení toho, zda je Belgie odpovědná za činy či procesní opomenutí v kontextu vyšetřování případu, který spadá výlučně pod pravomoc španělských orgánů.
57. Vzhledem k výše uvedenému Soud poukazuje na to, že ve svém rozsudku v *Güzelyurtlu* a další (výše citovaný, body 232-35), v tomto směru uvedl mimo jiné následující:
58. Soud proto zastává názor, že čl. 2 vyžaduje od obou států obousměrnou povinnost spolupráce a současně znamená povinnost vyžádat si pomoc a povinnost tuto pomoc poskytnout. Povah a rozsah těchto povinností bude nevyhnutelně záviset na okolnostech každého případu, například zda jsou hlavní důkazy na území dotčeného smluvního státu, nebo zda tam uprchla osoba podezřelá.
59. Takový závazek je v souladu se zajištěním účinné ochrany práva na život zaručeného čl. 2. Opačný závěr by nekorespondoval s povinností státu podle čl. 2 chránit právo na život ve spojení s obecnou povinností státu podle čl. 1 přiznat každému, kdo podléhá jeho jurisdikci, práva a svobody uvedené v Úmluvě, neboť by to bránilo vyšetřování zabití a nezbytně vedlo k beztrestnosti odpovědných osob. Takový výsledek by zmařil účel ochrany čl. 2 a učinil záruky týkající se respektování práva na život iluzorními. Cíl a účel Úmluvy jakožto nástroje ochrany individuálních lidských bytostí vyžaduje, aby byla její ustanovení vykládána a používána způsobem zajišťujícím účinnou a praktickou ochranu.
60. V projednávaném případě byl rámec, v němž Španělsko usilovalo o belgickou spolupráci, systémem vytvořeným uvnitř EU Rámcovým rozhodnutím o evropském zatýkáčím rozkazu (viz

body 23-24 výše). Za použití výše uvedených principů tak musí Soud nejprve přezkoumat, zda v tomto kontextu reagovaly belgické úřady řádně na žádost o spolupráci. Poté musí ověřit, zda bylo odmítnutí ke spolupráci založeno na legitimních důvodech.

61. Pokud jde o první otázku, Soud uvádí, že belgické úřady poskytly svým španělským protějškům řádně odůvodněnou odpověď. Jak zdůraznil belgický Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 19.11.2013, je dotčený rámec založený na vysokém stupni důvěry mezi členskými státy, se kterým je spojena presumpce dodržování základních práv vystavujícího státu. S ohledem na tuto zásadu musí být jakékoli odmítnutí předat osobu podloženo podrobnými důkazy jasného nebezpečí porušení základních práv schopné vyvrátit předmětnou domněnku. V projednávané věci Nejvyšší soud uzavřel, že příslušný senát odvolacího soudu v Gentu ve svém rozsudku ze dne 31.10.2013 právně odůvodnil na základě oddílu 4 bodu 5 belgického zákona o evropském zatýkacím rozkazu své rozhodnutí odmítnout výkon evropských zatýkacích rozkazů vydaných španělským vyšetřujícím soudcem s odkazem na nebezpečí porušení základních práv N. J. E. v případě jejího předání do Španělska a konkrétně nebezpečí, že bude držena v podmínkách, které jsou v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Ve svém rozsudku ze dne 14.7.2016 příslušný senát v podstatě odkázal na svůj předchozí rozsudek, maje za to, že nová informace, na niž se odvolává nový evropský zatýkací rozkaz, nevyžaduje rozdílné posouzení a že předchozí posouzení bylo de facto potvrzeno zprávou Výboru pro lidská práva z roku 2015.
62. Soud považuje přístup belgických soudů za slučitelný s principy vyloženými v jeho judikatuře (viz Pirozzi, výše citovaný, body 57-64, který připomíná metodologii obsaženou v Avotínš proti Lotyšsku [GC], č. 17502/07, body 105-27, 23.5.2016). Podle této judikatury v souvislosti s výkonem evropského zatýkacího rozkazu členským státem EU by mechanismus vzájemného uznávání neměl být používán automaticky a mechanicky na újmu základních práv.
63. Pokud jde o druhou otázku, Soud zdůrazňuje, že z pohledu Úmluvy může představovat legitimní důvod k odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu, jakož i k odmítnutí spolupráce se Španělskem nebezpečí, že osoba, jejíž předání je žádáno, bude vystavena nelidskému a ponižujícímu zacházení s ohledem na podmínky zadržení ve Španělsku. Nicméně vzhledem k existenci práv třetích osob, musí mít takový závěr o existujícím nebezpečí dostatečný skutkový základ.
64. V této souvislosti Soud poukazuje na to, že příslušný senát odvolacího soudu založil své rozhodnutí zejména na mezinárodních zprávách a kontextu „španělské moderní politické historie“. Ve svém rozsudku ze dne 31.10.2013 odkázal zejména na zprávu přijatou pár let předtím v souvislosti s pravidelnou návštěvou CPT Španělska v roce 2011. Navzdory informacím podporujícím evropský zatýkací rozkaz vydaný dne 8.5.2015, zejména, že následné zprávy CPT nezmiňovaly tuto problematiku a vzhledem k charakteristice vazby bez možnosti styku s okolím ve Španělsku, příslušný senát odvolacího soudu ve svém rozsudku ze dne 14.7.2016 uzavřel, že dotčené informace neumožnily, aby se odchýlil od svého posouzení učiněného v roce 2013. Je pravdou, že příslušný senát odvolacího soudu odkázal na zjištění uveřejněná v roce 2015 Výborem pro lidská práva týkající se existence vazby bez možnosti styku s okolím, ale neučinil detailní, aktualizovaný přezkum situace panující v roce 2016 a nesnažil se rozpoznat skutečnou a individualizovanou hrozbu porušení práv N. J. E. chráněných Úmluvou či jakékoli strukturální nedostatky podmínek zadržení ve Španělsku.
65. Soud rovněž uvádí, že podle tvrzení španělské vlády ohledně legislativního rámce upravujícího vazbu bez možnosti styku s okolím, by tento režim nebyl uplatněn v situaci, jako je situace v projednávaném případě. Vzhledem k tomu, že tato otázka nebyla otevřena před belgickými soudy, nepovažuje Soud za nezbytné o ní rozhodovat.
66. Soud dále poukazuje na argument stěžovatelů, který vláda nerozporovala, že mnohé evropské zatýkací rozkazy byly vydány a vykonány ve vztahu k údajným členům ETA, aniž by vykonávající státy identifikovaly jakékoli nebezpečí porušení základních práv osob, které měly být předány, a že Belgie byla mezi těmito vykonávajícími státy.
67. Nakonec je Soud toho názoru, že s ohledem na okolnosti případu a dotčený zájem si měly

belgické úřady - s využitím možností nabízených belgickým právem - vyžádat dodatečné informace o použití režimu vazby v případě N. J. E., zejména o umístění a podmínkách vazby, za účelem zjištění, zda existovalo reálné a konkrétní nebezpečí porušení Úmluvy v případě jejího předání.

68. Vzhledem k výše uvedenému má Soud za to, že přezkum provedený belgickými soudy při postupu předávání nebyl dostatečně důkladný tak, aby mohly považovat důvody, na kterých založily odmítnutí předání N. J. E. k újmě práv stěžovatelů, za dostatečná skutková zjištění.
69. Soud proto uzavírá, že Belgie nesplnila svou povinnost spolupráce vyplývající z procesní části čl. 2 Úmluvy a že došlo k porušení tohoto ustanovení.
70. Soud zdůrazňuje, že tento závěr o porušení čl. 2 Úmluvy nezbytně neznamená, že by Belgie musela N. J. E. předat španělským orgánům. Důvod, který vedl Soud k závěru o porušení čl. 2, spočívá v nedostatečném skutkovém zjištění pro odmítnutí jejího předání. To v žádném případě nezbavuje belgické orgány jejich povinnosti zajistit, aby v případě předání N. J. E. španělským orgánům nebyla vystavena hrozbě zacházení, které by porušovalo čl. 3 Úmluvy. Řečeno obecně, tento rozsudek nemůže být vykládán jako snižování povinnosti státu nepředat osobu dožadující zemi, kde existují vážné důvody k obavě, že v případě předání takové osoby do předmětné země bude uvedená osoba vystavena reálnému nebezpečí, že s ní bude zacházeno v rozporu s čl. 3 Úmluvy (viz zejména Soering proti Spojenému království, 7.7.1989, bod 88, Série A č. 161; Mamatkulov a Askarov proti Turecku [GC], č. 46827/99 a 46951/99, bod 67, ECHR 2005-I; a Trabelsi proti Belgii, č. 140/10, bod 116, ECHR 2014, výňatky) a ověřit tak, že uvedené nebezpečí neexistuje.

VÝROK

Z těchto důvodů Soud jednomyslně

1. Prohlašuje stížnost za přijatelnou;
2. Prohlašuje, že došlo k porušení čl. 2 Úmluvy (procesní části);
3. Rozhoduje, že žalovaný stát má stěžovatelům zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se rozsudek stane konečným v souladu s čl. 44 odst. 2 Úmluvy, následující částky:
4. i) 5 000 eur (pět tisíc eur) každému stěžovateli a případnou částku daně, kterou můžou být stěžovatelé povinni zaplatit, za nemajetkovou újmu;
5. ii) 7 260 eur (...) za náklady řízení...

ZE SHODNÉHO STANOVISKA SOUDCE SPANO, K NĚMUŽ SE PŘIPOJIL SOUDCE PAVLI

I.

Projednávaný případ poprvé předkládá Soudu následující fakta: vnitrostátní soudy členského státu EU (Belgie) odmítly dvakrát vykonat EZR vydaný jiným členským státem EU (Španělsko) na základě hodnocení nebezpečí porušení čl. 3 Úmluvy. Soud správně uvedl, že z pohledu povinnosti Belgie spolupracovat podle procesní části čl. 2 Úmluvy je třeba uzavřít, že dotčená vláda porušila uvedené ustanovení Úmluvy, neboť neměla dostatečný skutkový základ, na němž by mohla EZR odmítnout.

Píše odděleně, abych zdůraznil následující 3 prvky, které považuji za důležité pro správné čtení dnešního důležitého rozsudku, zejména s ohledem na kontext práva EU.

II.

Zprvce, v rozsudku Soudu povinnost spolupráce podle procesní části čl. 2 Úmluvy, jak byla aktuálně rozvinuta v rozsudku velkého senátu ve věci *Güzelyurtlu* a další proti Turecku a Kypru ([GC], č. 36925/07, 29.1.2019, body 222-38), je prvně použita v případě zahrnujícím rámec EZR. „Povinnost

spolupráce“ je jinými slovy specifická ve vztahu k normativnímu rámci nadnárodní spolupráce použité v konkrétním případě, jak vyplývá z rozsudku ve věci *Güzelyurtlu*. Pokud členský státu EU uplatní vzájemnou povinnost podle Rámcového rozhodnutí EZR č. 2002/584/SVV z roku 2002, transponovanou do příslušného vnitrostátního práva, může současně do hry vstoupit „povinnost spolupráce“ na základě Úmluvy podle čl. 2, dohled nakonec náleží tomuto Soudu. Při přezkumu, zda povinnost spolupráce byla naplněna v kontextu EZR, však musí Soud opatrně formulovat své posouzení způsobem, který na jedné straně prosazuje již ustálené principy judikatury Soudu týkající se čl. 2 a 3 Úmluvy, na druhé straně však zachovává v nejvyšší možné míře požadovanou „rovnováhu“ mezi Úmluvou a právem EU, aby nedošlo k oslabení křehké rovnováhy mezi povinnostmi a závazky zakotvenými v rámci spolupráce EZR.

Zadruhé, podle bodu 236 rozsudku Soudu ve věci *Güzelyurtlu* musí stát, který je požádán o spolupráci v rámci probíhajícího vyšetřování vraždy v dožádaném státě, odůvodnit své odmítnutí spolupracovat „legitimními důvody“. Uvedené pojetí má z mého pohledu dvě části, které jsou tímto Soudem posuzovány *prima facie*. Na jedné straně musí být odmítnutí zásadně v souladu s normami použitelnými v rámci nadnárodní spolupráce a na druhé straně musí být dostatečně podloženo fakty citovanými orgány dožádaného státu při odůvodnění odmítnutí, rovněž zohledňující práva Úmluvy týkající se třetích osob. Tato druhá část, která v projednávaném případě chyběla, představuje základ Soudem konstatovaného porušení. Nicméně tento závěr v žádném případě neznamena povinnost belgické vlády vykonat EZR vydaný španělskými orgány v této věci. Znamená pouze, že belgická vláda nepřesvědčila Soud o tom, že vnitrostátní soudy disponovaly dostatečně objasněným skutkovým základem, když dospěly k závěru, že vykonání zatýkacího rozkazu by vedlo ke konkrétnímu a individuálnímu nebezpečí týrání obviněné ve Španělsku, jak požaduje judikatura Soudu týkající se čl. 3 s ohledem na kontext projednávaného případu.

Zatřetí, jak je zdůrazněno ve věci *Güzelyurtlu*, je povinnost spolupráce členských států Rady Evropy „v souladu se zajištěním účinné ochrany práva na život zaručeného čl. 2. Opačný závěr by nekorespondoval s povinností státu podle čl. 2 chránit právo na život ve spojení s obecnou povinností státu podle čl. 1 přiznat každému, kdo podléhá jeho jurisdikci, práva a svobody uvedené v Úmluvě, neboť by to bránilo vyšetřování zabití a nezbytně vedlo k beztrestnosti odpovědných osob. Takový výsledek by zmařil účel ochrany čl. 2 a učinil záruky týkající se respektování práva na život iluzorními.“

Jak vyplývá z ustálené judikatury Soudu, je zákaz podle čl. 3 Úmluvy absolutním. Nic v tomto rozsudku by nemělo naznačovat opak. Avšak povinnost účinně chránit právo na život podle čl. 2, a tak účinně vyšetřovat zabití, vyžaduje, že při přezkumu, zda existovalo konkrétní a individualizované nebezpečí špatného zacházení bráncí dožádanému státu, aby vyhostil nebo předal osobu podezřelou z vraždy státu, kde došlo k úmrtí a kde probíhá vyšetřování, musí se dožádaný stát opírat o spolehlivý skutkový základ na podporu tvrzení, že je splněna požadovaná hranice nebezpečí. V tomto světle, čl. 53 Úmluvy, který umožňuje státům, aby poskytovaly vyšší úroveň ochrany lidských práv, než plyne z minimálních záruk zakotvených v Úmluvě, omezuje v této souvislosti přímou aplikaci.

(Zpracovali JUDr. Antonín Draštík a JUDr. Zuzana Brzobohatá)